

Protestantse Kerk

Gesprekshandreiking bij de visienota

Deze gesprekshandreiking is bedoeld als aanzet en hulpmiddel voor gesprek over de visienota 'De hartslag van het leven'. Dit gesprek kan plaatsvinden op allerlei momenten en plekken in de gemeente. De gespreksgroepen kunnen verschillen van samenstelling. Ze kunnen een deel van hun reguliere bijeenkomst reserveren voor dit gesprek of er een aparte bijeenkomst voor beleggen. Het doel van het gesprek kan vooral bezinnend zijn of gericht op beleid. Een combinatie van beide kan ook.

Deze gesprekshandreiking biedt daarom verschillende vragen en enkele werkvormen. U kunt er zelf een keuze uit maken die past bij uw eigen situatie en doelstelling.

De visienota behandelt in het eerste deel (A) vier thema's. In het tweede gedeelte (B) worden per thema twee handvatten voor beleid gegeven. Deze gesprekshandreiking volgt die structuur, met A en B vragen. Waarschijnlijk kunt u niet alle thema's en handvatten (tegelijk) bespreken. Maak daarin dus ook een keuze. U kunt bijvoorbeeld één thema met de bijbehorende handvatten voor beleid bespreken. U kunt ook kiezen op basis van de handvatten voor beleid. Daarvoor kunt u de volgende werkvorm gebruiken.

Er worden in de visienota acht handvatten voor beleid gegeven. Niet alles hoeft overal gedaan te worden. Het gaat om handvatten die afhankelijk van tijd en plaats in uw gemeente ingevuld kunnen worden. Kies drie van de acht handvatten die u het meest bij de roeping van uw gemeente vindt passen. Bespreek uw keuze met elkaar. Maak door middel van turven zichtbaar welke handvatten het meest genoemd zijn.

Bij de titel

A. De titel 'De hartslag van het leven' is ontleend aan gezang 426 vers 1. De hele versregel luidt: 'Is de hartslag van het leven niet de liefde van de Heer'?

1. Wat betekent die zin voor u?
2. Waarin zit voor u die hartslag?

Bij de inleiding

A1. In de Inleiding wordt gesteld dat het voortbestaan van de kerk niet vanzelfsprekend is en niet vanzelf gaat. Op veel plaatsen kraakt het kerkelijk leven in al zijn voegen, maar er zijn ook groepen die vinden dat we niet moeten kreunen en steunen.

De visienota wil 'moed' geven om te geloven en (nieuwe) zin geven om kerk te zijn. Spreek met elkaar over:

- In welke 'houding' herkent u zich het meest?
- Wat zou u in uw persoonlijk leven missen als er geen kerk zou zijn?
- Wat zou uw wijk, dorp of stad missen als er geen kerk zou zijn?

A2. Inventariseer met een groepje op een vel papier (in twee rijen) waar u zich het meest zorgen over maakt voor uw gemeente en waar u dankbaar voor bent. Welk beeld komt daaruit? Wat betekent dat voor de toekomst van uw gemeente?

B1. Waaraan ziet u in de gemeente de 'crisis' van de kerk? Welke aspecten zou u aandacht willen geven? Of is die crisis er niet, en waarin uit zich dat? Welke van die concrete elementen zou u met andere gemeenten kunnen delen? Hoe zou u dat 'organiseren'?

B2. Door onderzoeken en in de praktijk van alledag wordt duidelijk dat de kerk krimpt, en uw gemeente wellicht ook. Hoe gaat u als gemeente/kerkenraad om met eventuele krimp van mensen en middelen? Er zijn ook gemeenten die niet krimpen. Welke aspecten in uw gemeente beïnvloeden dat? Wat kunt u daarvan met andere gemeenten delen? Hoe zou u dat 'organiseren'?

Bij thema 1. 'Op de dag van de opstanding' – de inhoud

A1. De 'dag van de opstanding' is wezenlijk voor de christelijke gemeente. Daaruit volgt in de bespreking van dit thema een aantal centrale stellingen:

- a) We leven van genade.
- b) God zelf geeft inhoud aan de kerk.
- c) Wat we 'om niet' ontvangen hebben, is bedoeld om 'om niet' door te vertellen.

Wat roepen deze stellingen bij u op, welke betekenis hebben ze in de context van de visienota, en wat valt u daarin op?

A2. De visienota wil een weg door de 'krimp' wijzen. Doorgaande 'krimp' wordt daarmee dus als uitgangspunt genomen. Hoe ervaart u dat? Welk uitgangspunt is voor u leidend in het nadenken over de toekomst van de kerk? Ziet u ook tekenen die wijzen op groei?

A3. 'We zullen aan de allergie voor waarheid en overtuiging voorbij moeten komen.'

Maak een denkbeeldige lijn in de ruimte met een schaal van 1 (dé waarheid bestaat niet) via 5 (op zoek naar waarheid) tot 10 (overtuigd van waarheid). Waar bevindt u zich op deze lijn? Ga daar staan en licht uw positiekeuze toe.

B1. Op welke plekken vindt het geloofsgesprek plaats in uw gemeente? (Denk niet alleen aan bijeenkomsten die speciaal voor het geloofsgesprek georganiseerd worden!) Welke rol speelt de Bijbel daarbij? Zou dit meer prioriteit moeten krijgen? Zo ja, wat is daarvoor nodig?

B2. Wat wordt op dit moment in uw gemeente gedaan met de 'inwijding in het geloof' van jonge mensen en spirituele zinzoekers? Wat verstaat u onder 'inwijding'? Welk 'inwijdingsprogramma' (catechese of missionaire cursus) wilt u het komend seizoen in uw gemeente aanbieden en wat is daarvoor nodig?

Bij thema 2. 'Twee of drie in Jezus' naam' – de vorm

A1. De paragraaf over 'de vorm' begint met de vraag 'wat is een kerk?' Welk antwoord zou u zelf geven op deze vraag? Hoe heeft uw eigen kerkbeeld zich in de loop van de tijd ontwikkeld? Zou dat nog (verder) kunnen veranderen?

A2. 'De concentratie op de kern geeft ruimte in de vorm.' Wat is volgens u de kern? Zou je omgekeerd ook kunnen zeggen dat verlies van de kern starheid in de vorm geeft? Zo ja, hoe komt dat? Welke kerkvormen zijn voor u opgeefbaar?

B1. Met welke 'uitdagingen' (kansen en bedreigingen, ook aan of buiten de grenzen van uw eigen gemeenschap) wordt uw gemeente nu of in de nabije toekomst geconfronteerd? Tot welke 'nieuwe vormen van kerkzijn' zou dit kunnen of moeten leiden, en wat zijn daarvan de consequenties?

B2. 'Bezielde liturgie, waar hoofd en hart geraakt worden, is wezenlijk.' Hoe wordt in uw gemeente gewerkt aan bezielde liturgie, en hoe is daarbij de balans tussen hoofd (verstand) en hart (gevoel)? Sluit dat aan op ieders behoeften? Wat kan beter?

B3. 'Het gaat erom, naast het bewaren van meer traditionele liturgische vormen, te werken aan vernieuwing van liturgische vormen die hieraan dienstbaar zijn.' Richt uw gemeente zich meer op 'bewaren,' op 'vernieuwen', of op beide? Hoe wordt daar vorm aan gegeven?

Bij thema 3. Politiek lichaam – de samenleving

A1. In de nota wordt de kerk geschetst als een samenleving die haar eigen 'wetten' heeft met betrekking tot het samenleven van de leden onderling. Welke elementen spreken u daarin aan? Welke elementen uit uw eigen gemeenten betekenen veel voor u?

A2. 'De kerk is er ook voor de maatschappij.' Er staat: 'Dat is diaconie, en zonder diaconie geen kerk.' Wat is uw reactie op die 'stelling'? Hoe komt in uw gemeente tot uiting dat de kerk/de gemeente er is voor de samenleving/de ander? Welke mogelijkheden ziet u nog meer voor uw gemeente op die plaats en in deze tijd?

B1. Diaconaat, omzien naar elkaar dichtbij en verder weg, wordt kerk genoemd. Welke roepstemmen hoort u vanuit uw gemeente/de samenleving? Hoe gaat u daarmee om? Hoe krijgt dat vorm in beleid?

B2. 'De kerk is oefenplaats voor een leven als volgelingen van Jezus.' Hoe ziet echt samenleven eruit volgens het plan van God? Hoe gaat u daar als gemeente mee om? Wat merken de mensen in uw buurt van u als 'zout der aarde'? Krijgt u wel eens reacties en welke dan?

B3. Deel met elkaar hoe u zich voorstelt hoe u als gemeente van betekenis kunt zijn in uw wijk, dorp of stad. Wat zou u daarvan willen vertalen in beleid?

Bij thema 4. 'Samen met alle heiligen' – kerk met anderen

De visienota ziet de kerk als een kerk die over grenzen heen gaat: 'Onze kerk is een "gestalte" van de wereldkerk' en: 'De Protestantse Kerk wil van harte een oecumenische kerk zijn.'

A1. Heeft u te maken met andersgelovigen in uw familie- en/of kennissenkring? Zo ja, wat brengt u dat of wat kost u dat?

A2. Hoe voelt u zich deel van een groter geheel/deel van de wereldkerk? In welke gemeenten/in wie herkent u broeders en zusters van de Heer en met wie werkt u samen?

A3. In de visienota staat: 'Kerkelijke verdeeldheid heeft de geloofwaardigheid van het evangelie al te zeer aangetast. We hebben de tijd niet meer daar nog langer mee door te gaan.' In hoeverre bent u het met deze stelling eens? Teken op een A4-tje een lijn en schrijf links boven de lijn 'eens' en rechts boven de lijn 'oneens'. Zet een pijltje op de lijn waar u zich met uw mening bevindt. Vertel elkaar om de beurt over de plaats van uw pijltje. Stel tot slot de vraag of iemand zijn pijltje nog wil verplaatsen en waarom hij of zij dat zou willen doen.

B1. Is over de kerk als gestalte van de wereldkerk iets te vinden in het beleidsplan van uw gemeente? Heeft u (plaatselijk, internationaal) contacten met andere geloofsgemeenschappen en zo ja, wat is daarvan de meerwaarde voor uw gemeente? Hoe kan in uw plaatselijk gemeentelven de 'gestalte van de wereldkerk' meer tot bloei komen?

Protestantse Kerk

Pagina
4 van 4

B2. Kunt u een goede ervaring noemen waarin sprake was van 'wederzijds zoeken en erkennen van wat ons bindt in het ene lichaam van Christus dat niet verdeeld kan zijn?' Welke uitdagingen en kansen ziet u om contact te leggen, te (onder)houden en eventueel uit te breiden met andere kerken /migrantenkerken in uw omgeving? In het handvat 'oude en nieuwe oecumene' wordt daarvoor een aantal aandachtspunten genoemd. Welke aandachtspunten wilt u in uw contact(en) stimuleren?